

อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีผลจริงสำหรับ
การลงทุนทางตรงของธุรกิจไทยในประเทศอาเซียนสำคัญ

ข้อเสนอโครงการวิจัย เสนอต่อ สกว.

ดร.อธิภัทร มุกิตาเจริญ

คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

athiphat.m@chula.ac.th

29 กันยายน 2558

สรุปสาระสำคัญของข้อเสนอโครงการ

หัวข้อ การวิจัย

- การประมาณการอัตราภาษี EATR สำหรับการลงทุนของธุรกิจไทยในประเทศอาเซียน สำคัญ
- อัตราภาษี EATR เป็นเครื่องชี้วัดผลกระทบของภาษีต่อแรงจูงใจในการลงทุน ที่ครอบคลุมทั้งอัตราภาษี และความกว้างของฐานภาษี (tax base)

ประโยชน์ ของงานวิจัย

- สร้างองค์ความรู้ในเรื่องอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีผลจริง
- องค์ความรู้นี้เป็นปัจจัยสำคัญในการวางแผนนโยบายภาษี ซึ่งต้องพิจารณาทั้งความสามารถในการแข่งขัน และการรักษาแหล่งรายได้ของรัฐบาล

กรอบวิธี การวิจัย

- การประยุกต์แนวทางการประมาณการอัตราภาษี EATR ที่พัฒนาโดย Devereux and Griffith (2003) ให้เข้ากับบริบทโครงสร้างภาษีที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนโดยตรง ในต่างประเทศของประเทศไทย

โครงสร้างการนำเสนอ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดการวิจัย
5. แนวทาง ขั้นตอนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

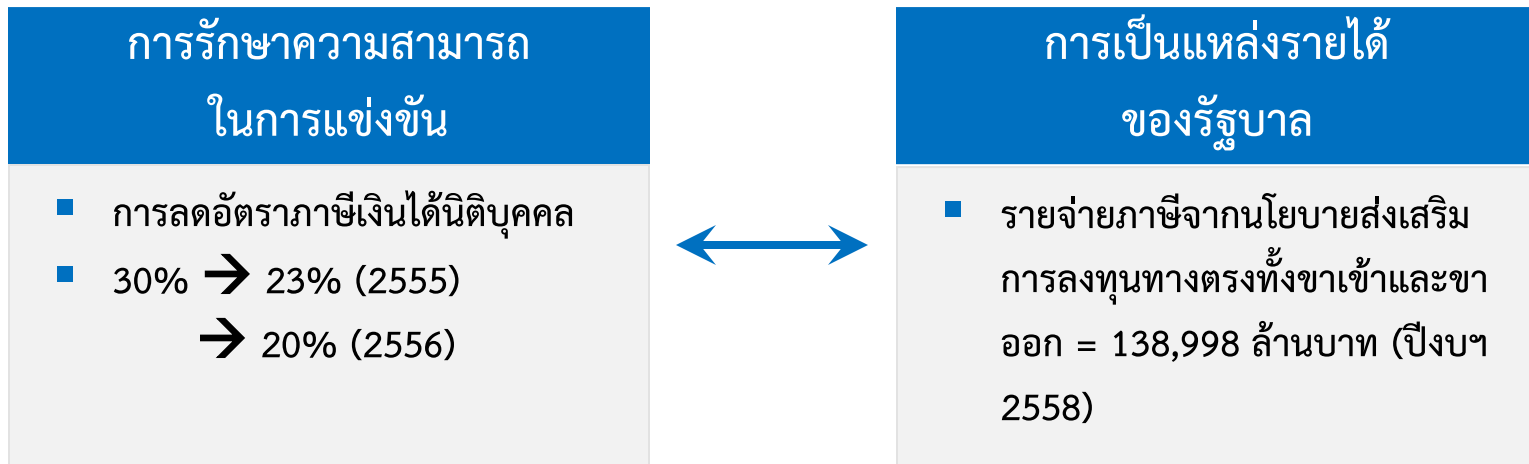
โครงสร้างการนำเสนอ

1. **ความเป็นมาและความสำคัญ**
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดการวิจัย
5. แนวทาง ขั้นตอนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

ความเป็นมา และความสำคัญ

- ▶ ต้นทุนภาษีเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการตัดสินใจลงทุนของธุรกิจ
- ▶ การกำหนดนโยบายภาษีมีความสำคัญทั้งในด้านความสามารถในการแข่งขัน และการแหล่งรายได้

ที่มา: การวิเคราะห์จากข้อมูลของสำนักงานงบประมาณ

การวางนโยบายภาษีขาดองค์ความรู้ในเรื่องอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีผลจริง

- ▶ อัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีผลจริง (Effective tax rate) คือ เครื่องชี้วัดผลกระทบของภาษีต่อแรงจูงใจในการลงทุน ที่ครอบคลุม:
 - ▶ 1) อัตราภาษี
 - ▶ 2) ความกว้างของฐานภาษี (tax base) เช่น การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษี การให้ค่าลดหย่อนและเครดิตต่างๆ
- ▶ การขาดองค์ความรู้ดังกล่าวทำให้การเปรียบเทียบต้นทุนภาษีระหว่างประเทศนั้นต้องพึ่งพาอัตราภาษีตามกฎหมาย (Statutory tax rate) เป็นหลัก

แนวคิดการวัดอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีผลจริง (Effective tax rate)

คืออะไร

ข้อดี

ข้อเสีย

1

Average Tax Rate

- สัดส่วนภาษีที่จ่าย/เงินได้
- คำนวณง่าย (ข้อมูลบัญชีของบริษัท หรือข้อมูลมหภาค)
- เหมาะกับการเปรียบเทียบภาระภาษีของกลุ่มต่างๆ
- มองย้อนหลัง (Backward looking)
- ไม่สะท้อนผลกระทบโดยตรงของภาษีต่อแรงจูงใจลงทุน

2

Effective Marginal Tax Rate (EMTR)

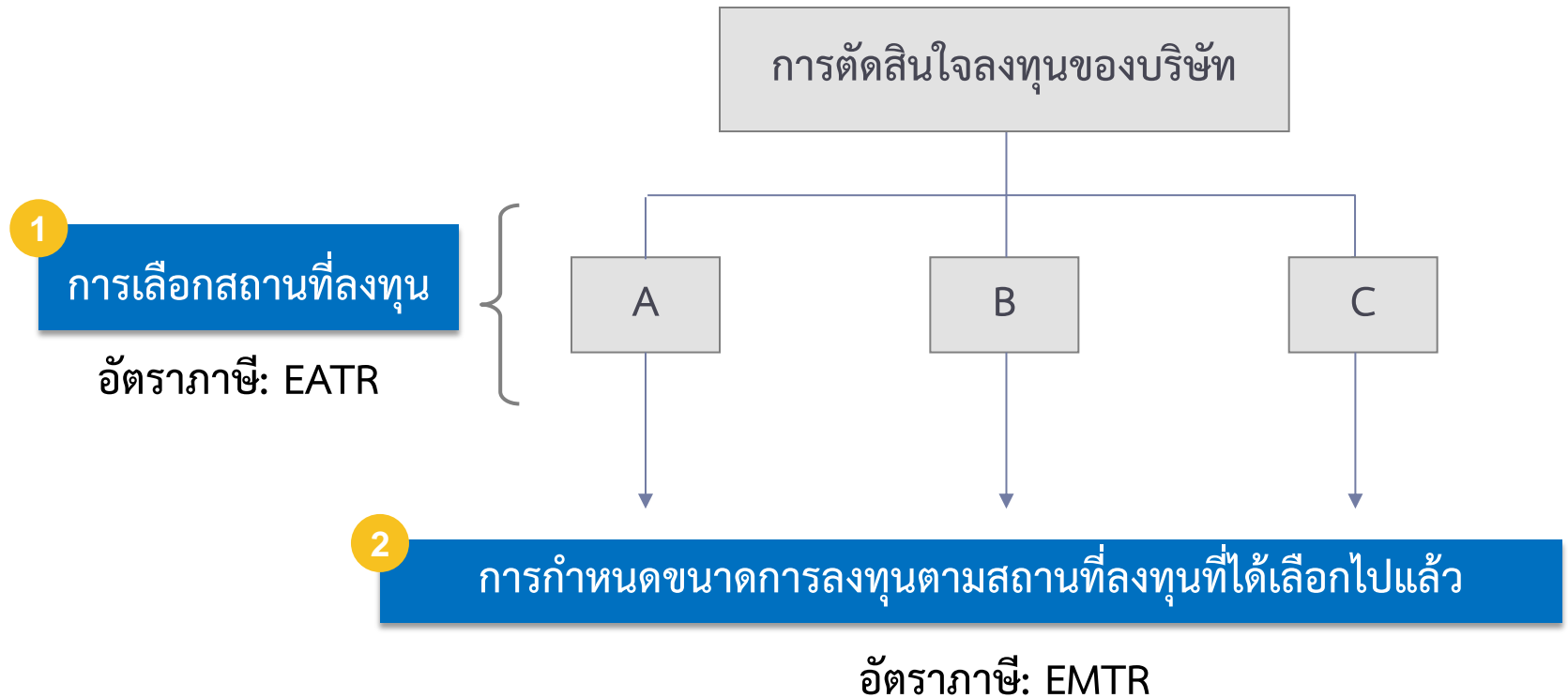
- การวัดผลของภาษีต่อ Cost of capital
- จำลองโครงการลงทุนทำให้เป็นการวิเคราะห์แบบมองข้างหน้า (Forward looking)
- สะท้อนการตัดสินใจเลือกขนาดการลงทุน (Investment scale)
- การคำนวณซับซ้อน
- ต้องอาศัยสมมติฐานเกี่ยวกับการลงทุน

3

Effective Average Tax Rate (EATR)

- การวัดภาระภาษีผ่านการเปรียบเทียบส่วนต่างของมูลค่าการลงทุน (NPV) ก่อนและหลังภาษี
- จำลองโครงการลงทุนทำให้เป็นการวิเคราะห์แบบมองข้างหน้า (Forward looking)
- สะท้อนการตัดสินใจเลือกสถานที่ลงทุน (Investment location)
- การคำนวณซับซ้อน
- ต้องอาศัยสมมติฐานเกี่ยวกับการลงทุน

แผนภูมิ (Decision Tree) การตัดสินใจลงทุนของบริษัท

แผนภูมิ (Decision Tree) การตัดสินใจลงทุนของบริษัท

Focus ของการศึกษานี้

1

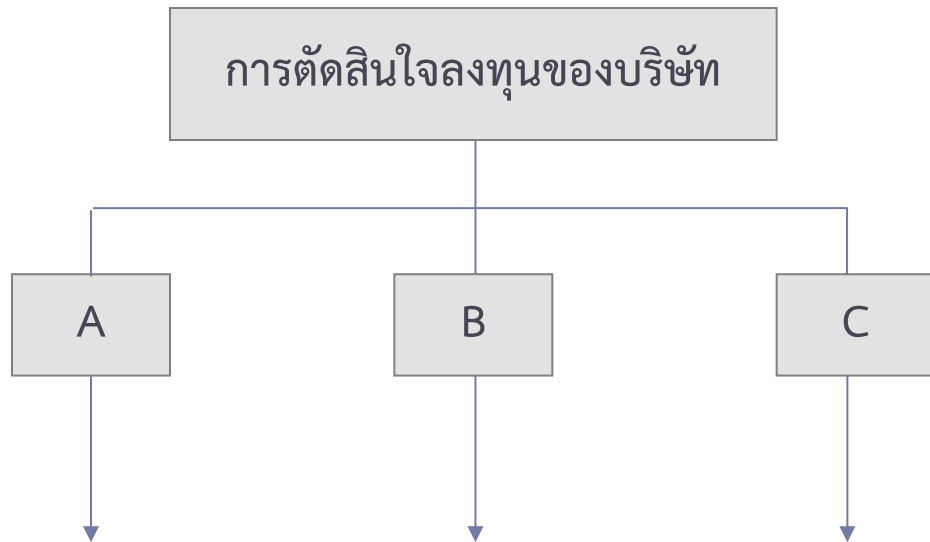
การเลือกสถานที่ลงทุน

อัตราภาษี: EATR

2

การกำหนดขนาดการลงทุนตามสถานที่ลงทุนที่ได้เลือกไปแล้ว

อัตราภาษี: EMTR

งานวิจัยนี้จะสร้างองค์ความรู้เรื่องอัตราภาษี EATR ของการลงทุนต่างประเทศของธุรกิจไทย

▶ องค์ความรู้เรื่องอัตราภาษี EATR ของธุรกิจไทยที่ไปลงทุนในประเทศอาเซียน

สำคัญ โดยจะพิจารณา

- ▶ มุมมองของธุรกิจไทยที่ไปลงทุนในต่างประเทศ (Bilateral EATR)
- ▶ การให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีของประเทศคู่ลงทุน (Tax holiday, Temporary tax rate reduction, Depreciation allowance)
- ▶ การให้เครดิตเงินภาษีเงินได้นิติบุคคลที่เสียไปแล้วในต่างประเทศ
- ▶ การทำอนุสัญญาภาษีซ้อน (Double Tax Treaty: DTT)

คำถามงานวิจัย

1

อัตราภาษีที่ผลจริงสำหรับธุรกิจไทยที่ไปลงทุน
ในประเทศอาเซียนสำคัญเป็นเท่าไร

2

ความสามารถในการแข่งขันด้านภาษีของไทย
เปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่งเป็นอย่างไร

การเข้าใจความสามารถในการแข่งขันด้านภาษีนี้ จะช่วยการวางแผน
นโยบายส่งเสริมการออกไปลงทุนของธุรกิจไทย

โครงสร้างการนำเสนอ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

3. การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

4. กรอบแนวคิดการวิจัย

5. แนวทาง ขั้นตอนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- ▶ 1) ศึกษาโครงสร้างนโยบายภาษีที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศไทย และประเทศคู่ลงทุน รวมไปถึงประเทศต้นแบบที่มีความเป็นเลิศ (Best practice)
- ▶ 2) ประเมินการอัตราภาษีเงินได้นิติบุคคลที่มีผลจริงของการลงทุนของบริษัทไทยในประเทศคู่ลงทุนที่สำคัญ
- ▶ 3) เสนอแนะแนวทางการพัฒนานโยบายภาษีของประเทศไทย เพื่อส่งเสริมการออกไปลงทุนในต่างประเทศ

โครงสร้างการนำเสนอ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดการวิจัย
5. แนวทาง ขั้นตอนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนา EMTR/EATR

- King and Fullerton (1984) สร้างอัตราภาษี EMTR โดยพิจารณาผลกระทบของภาษีต่อ Cost of capital*
- Devereux and Griffiths (2003) พัฒนาอัตราภาษี EATR สำหรับกรณีที่ธุรกิจมี Economic rent เช่น MNE ที่กำลังพิจารณาเปรียบเทียบการลงทุนในประเทศต่างๆ

การประมาณการ EATR สำหรับประเทศไทย

- Klemm (2012) พัฒนา EATR ให้ครอบคลุม Tax Holiday
- Botman et al. (2010) พบว่า EATR ของประเทศไทยในปี 2009 อยู่ที่ประมาณ 8% สำหรับเครื่องจักร และ 10% สำหรับสิ่งปลูกสร้าง
- Abbas and Klemm (2013) พบว่าประเทศกำลังพัฒนา รวมถึงไทย มีการแข่งขันกันลดภาษีเพื่อดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ ในช่วงปี 1996-2007 แต่ไม่ได้เปิดเผย EATR ของประเทศไทย
- Suzuki (2013) พบว่า EATR ของการลงทุนทั่วไปของไทยในปี 2012 อยู่ที่ประมาณ 5%

จากความเข้าใจของผู้วิจัย ยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาอัตราภาษี EATR
ในบริบทของการลงทุนทางตรงในต่างประเทศสำหรับธุรกิจไทย

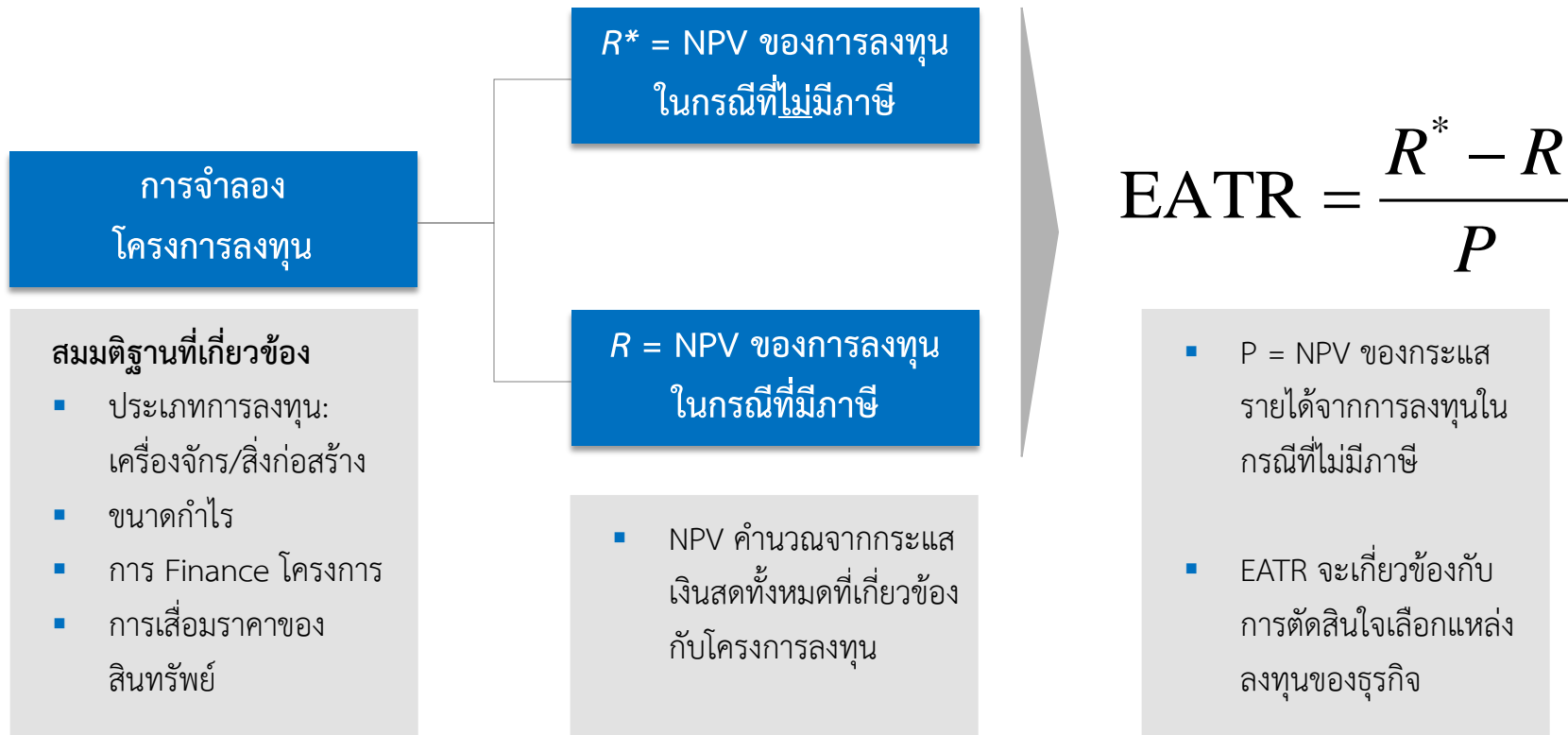
หมายเหตุ: Cost of capital = Minimum pre-tax rate of return necessary to earn a zero post-tax economic rent

โครงสร้างการนำเสนอ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดการวิจัย
5. แนวทาง ขั้นตอนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

กรอบแนวคิดการประมาณการอัตราภาษี EATR

หมายเหตุ: NPV = Net Present Value (มูลค่าปัจจุบัน)

การประยุกต์การประมาณการ EATR ตามบริบทโครงสร้างภาษี การลงทุนโดยตรงในต่างประเทศของธุรกิจไทย

Domestic Tax Law

- อัตราภาษีตามกฎหมาย
- การหักค่าลดหย่อนเสื่อมราคา
- Tax Holiday
- การลดอัตราภาษีชั่วคราว

International Tax Law

- การให้เครดิตภาษีที่ชำระแล้วในต่างประเทศ (พ.ร.ฎ. 300)
- อนุสัญญาภาษีซ้อน

Bilateral EATR ระหว่างไทย และประเทศคู่ลงทุนสำคัญ

โครงสร้างการนำเสนอ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. การทบทวนเอกสาร และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดการวิจัย
5. แนวทาง ขั้นตอนการดำเนินงาน และผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้รับ

แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ▶ 1) การวิเคราะห์โครงสร้างภาษีที่เกี่ยวข้องของไทยและประเทศคู่ลงทุน
 - ▶ โครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศไทย และการให้เครดิตภาษีเพื่อบรรเทาภาระภาษีซ้อน
 - ▶ โครงสร้างภาษีเงินได้นิติบุคคลของประเทศคู่ลงทุนสำคัญในอาเซียนของธุรกิจไทย และการทำอนุสัญญาภาษีซ้อนกับประเทศไทย

- ▶ 2) การประมาณการอัตราภาษี EATR
 - ▶ ประมาณการอัตราภาษี EATR ของธุรกิจไทยในประเทศคู่ลงทุนสำคัญในอาเซียน และของธุรกิจจากประเทศคู่แข่ง
 - ▶ พิจารณาองค์ประกอบของโครงสร้างภาษีที่มีผลสำคัญต่อผลตอบแทนจากการลงทุน

แนวทาง/ขั้นตอนการดำเนินงาน

- ▶ 3) การเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันด้านภาษีของไทยกับประเทศคู่แข่ง
 - ▶ นำข้อมูลที่ได้จากส่วนที่ 1 และ 2 มาเปรียบเทียบความสามารถในการแข่งขันด้านภาษีของไทย
 - ▶ สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในด้านนโยบายภาษี และการวางแผนด้านภาษีของธุรกิจ
 - ▶ จัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อส่งเสริมการลงทุนขาออกของธุรกิจไทย

แผนการดำเนินงาน

เดือนที่	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
กิจกรรม												
1.1 ทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	↔											
1.2 การพิจารณาโครงสร้างภาษีการลงทุนของประเทศไทย และประเทศคู่ลงทุน	↔	↔	↔									
2.1 การศึกษากรอบแนวคิดของ Effective Average Tax Rate				↔	↔							
2.2 การประมาณการอัตราภาษี Effective Average Tax Rate					↔	↔	↔	↔				
3.1 การประเมินความสามารถในการแข่งขันด้านภาษีของประเทศไทย									↔	↔	↔	
3.2 การสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องในดำเนินนโยบายภาษี และการวางแผนด้านภาษีของธุรกิจ										↔		
4.1 การสรุปงานศึกษา และจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย												↔

ผลที่คาดว่าจะได้รับในแต่ละช่วงเวลา

เดือนที่	กิจกรรม (activities)	ผลงานที่คาดว่าจะได้รับ (outputs)
6 เดือนที่ 1	<ol style="list-style-type: none">1. ทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา, เก็บข้อมูลภาษาทั้งหมด (กิจกรรมที่ 1.1, 1.2)2. การวิเคราะห์เบื้องต้น (กิจกรรมที่ 2.1, 2.2 (บางส่วน))	<ol style="list-style-type: none">1. การทบทวนงานวิจัยที่ผ่านมา2. ข้อมูลด้านภาษา และการลงทุนที่เกี่ยวข้อง3. ผลการประมาณการอัตราภาษีที่ผลจริงสำหรับธุรกิจไทยที่ไปลงทุนในประเทศอาเซียนสำคัญ (ขั้นต้น)
6 เดือนที่ 2	<ol style="list-style-type: none">1. การวิเคราะห์อย่างสมบูรณ์ (กิจกรรมที่ 2.2, 3.1, 3.2)2. การจัดทำรายงานและเผยแพร่การศึกษา (กิจกรรมที่ 4.1)	<ol style="list-style-type: none">1. ผลการประมาณการอัตราภาษีที่ผลจริงสำหรับธุรกิจไทยที่ไปลงทุนในประเทศอาเซียนสำคัญ2. ผลการประเมินความสามารถในการแข่งขันด้านภาษีของไทยในเปรียบเทียบกับประเทศคู่แข่ง3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านภาษีเพื่อส่งเสริมการลงทุนทางตรงนอกประเทศ

ยินดีรับฟังข้อเสนอแนะ และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นครับ